

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.
ve věci

žalobkyně: **H. Š.**, narozena dne „X“,
bytem „X“,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 2. 2017, č. j. „X“, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 2. 2017, č. j. „X“, a ze dne 19. 12. 2016, č. j. „X“, **se pro vady řízení zrušují** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně je procesní nástupkyní žalobkyně H. M., zemřelé dne ..., která se žalobou, jež byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 2. 2017, č. j. „X“, kterým byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 12. 2016, č. j. „X“. Uvedeným rozhodnutím ze dne 19. 12. 2016 zamítla žalovaná H. M. žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 zákona č. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 1. 12. 2016 nebyla H. M. invalidní pro invaliditu třetího stupně, ani pro invaliditu druhého stupně, ale byla nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně.

Žaloba

2. V žalobě H. M. uvedla, že žalovaná rozhodla na základě neúplných podkladů, neboť chyběla zpráva od MUDr. P., v níž je zmíněna bolest levé ruky. Lékařem jí bylo sděleno, že jde o začínající artrózu. Léky na zpevnění palce si při mytí rukou vždy smyla. Bolest se v roce 2017 objevila u více kloubů na rukou. Před posudkovou komisí žalované zmínila, že bez pomocného otvíráku již neotevře ani lahev s vodou. Dále žalobkyně uvedla, že trpí na bolesti zad a při ohýbání se denně potýká s nesnesitelnou bolestí. V lednu 2017 se jí zablokovala páteř, přičemž se pokoušela bolest odstranit cvičením a masážemi postiženého místa. Nakonec se rozhodla objednat se na traumatologii. Vedle toho zmínila, že v lednu 2017 byla na CT vyšetření, přičemž výsledky prokázaly výskyt cyst a začínající artrózu kyčelních kloubů a bederní páteře. Poukázala na rozpor v posudku, který uvádí, že cysty se srovnaly nebo nejsou tak velké, ačkoliv podle kontroly ze dne 4. 5. 2017 se cysty v jejím těle stále nachází a ke zlepšení nedošlo. Doplnila, že má artrózu 3. stupně, ale pro špatné výsledky krevních testů nemůže podstoupit operaci. Ráno má potíže vstát. Doma používá k chůzi hůl, venku deštník, neboť se za hůl stydí. Nohy jí otékají a často se přidávají i křeče. Vedle toho dochází na psychiatrii, neboť je její psychika od odchodu jejího druha a bratra pošramocená. Podotkla, že dochází často k zubaři, má potíže s inkontinencí, objevily se jí kožní problémy, ale v tuto chvíli se nemůže léčit. Zdůraznila, že kdyby byla zdravá, o nic by nežádala, neboť její práce byla i jejím koníčkem.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění se při určování pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření, přičemž se berou v úvahu další skutečnosti např. stabilizace zdravotního stavu, adaptace na zdravotní postižení, možnost rekvalifikace, aj. Žalovaná podotkla, že při posuzování nároku na dávku důchodového pojištění je vázaná posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení. Připomněla, že náležitosti posudku se řídí § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Žalovaná poukázala na skutečnost, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 20. 2. 2017, vypracovaného pro účely řízení o námitkách žalobkyně. Závěrem žalovaná uvedla, že věc se týká výhradně zdravotního stavu, a proto nechť je zdravotní stav H. M. posouzen Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem, od jejíhož posouzení by se mělo odvíjet rozhodnutí ve věci.

Ústní jednání před soudem

4. Při jednání soudu nařízeného na den 6. 5. 2019 žalobkyně odkázala na podanou žalobu ve znění jejího doplnění.
5. Pověřená pracovnice žalované při ústním jednání před soudem odkázala na písemné vyjádření k žalobě ze dne 8. 6. 2017 a po provedeném dokazování čtením posudku Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 9. 2017, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, uvedla, že rozhodnutí ve věci ponechává na úvaze soudu.

Posouzení věci soudem

6. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 20. 9. 2017, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. D. H. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, pracoviště pro námitkové řízení, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 20. 2. 2017 posoudila zdravotní stav H. M. a dospěla k odlišnému závěru než je předchozí závěr posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 1. 12. 2016. MUDr. R. K., že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu H. M. s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddíl F, položce 1, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 45 %, oproti předchozímu závěru, že pokles pracovní neschopnosti je 40 %.
9. Rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu byla v první i druhé instanci zvolena porucha postižení jater, avšak při jejím posouzení ve druhé instanci byla hodnota míry poklesu pracovní schopnosti navýšena o 5 % oproti první instanci. Ani toto navýšení neumožňuje přiznání invalidity vyššího stupně.
10. Podle ustanovení § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

11. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
12. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
13. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
14. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.
15. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda H. M. splňovala ke dni 22. 2. 2017, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity II. nebo III. stupně, tj. zda nastal pokles její pracovní schopnosti nejméně o 50 % či nejméně o 70 %.
16. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod II. stupně, případně III. stupně, je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice 50 % pro II. stupeň invalidity nebo 70 % v případě III. stupně invalidity (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda H. M. splňovala ke dni 22. 2. 2017, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky vyššího stupně invalidity než toho, který jí byl přiznán, tj. zda nastal pokles její pracovní schopnosti nejméně o 50 %.
17. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 20. 2. 2017, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu H. M. Tato komise nově posoudila celkový stav H. M., dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě H. M.

18. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 20. 9. 2017. H. M. jednání komise byla přítomna. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti H. M. ke dni 22. 2. 2017 byl 50 %, což odpovídá invaliditě II. stupně.
19. Komise konstatovala, že u H. M. se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddíl F, položka 1, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a to středně těžké postižení jater. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 45 % (rozmezí určené pro toto postižení je 30 % až 45 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla ve smyslu ustanovení § 3 a § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb. zvýšena o 5 % na celkových 50 %, a to po zvážení všech ostatních onemocnění žalobkyně včetně postižení pohybového aparátu.
20. Závěrem komise uvedla, že H. M. je při zachovalém pracovním potenciálu schopna vykonávat výdělečnou činnost v podstatně menším rozsahu a intenzitě.
21. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu H. M. na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. H. M. byla přítomna při jednání komise.
22. Lékaři Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem přítomní dospěli ke stejné kvalifikaci postižení H. M. jako posudková lékařka žalované v námitkovém řízení, nicméně s ohledem na další onemocnění H. M. zvýšili procentní míru poklesu pracovní schopnosti o 5 %. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že H. M. dosahuje 50 %, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobkyně nesplnila podmínku invalidity třetího stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 70% míru poklesu pracovní schopnosti, ale splnila podmínky invalidity druhého stupně.
23. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracován další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu H. M. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevnesly ani žalovaná ani samotná H. M. poté, co byly seznámeny s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003 č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004 a také na www.nssoud.cz, nebo ze dne 28. 8. 2003 č. j. 5 Ads 22/2003-48 či ze dne 12. 3. 2009 č. j. 3 Ads 143/2008-92, které jsou rovněž dostupné na www.nssoud.cz).

24. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z neúplně zjištěného skutkového stavu.
25. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení výrokem I. ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. podle § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. S ohledem na to, že stejnou vadou jako napadené rozhodnutí, je zatíženo i rozhodnutí první instance, a to rozhodnutí žalované ze dne 19. 12. 2016, č. j. „X“, přistoupil soud i k jeho zrušení podle § 78 odst. 3 s. ř. s., z důvodu uvedeného v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že H. M. k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní v rozsahu II. stupně invalidity.
26. Žalobkyně měla v projednávané věci plný úspěch, avšak nárok na náhradu nákladů řízení neuplatnila, a proto soud výrokem II. rozsudku žádnému z účastníků nepřiznal nárok na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 6. května 2019

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)